

ПРОГРАМИ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ФАКТИЧНО ІДЕНТИЧНІ

Шакоотько Віктор Васильович — заступник директора Кременчуцького педагогічного училища.

Узагальноосвітніх закладах України з 1 вересня 2009 року введені нові навчальні програми, що передбачають вивчення інформатики з 9-го по 12-ий клас включно. З наступного року буде введено профільне навчання в старшій школі на основі нових стандартів і програм. Разом з тим слід зазначити, що стандарт не був повною мірою реалізований у програмах основної і старшої школи. Це пов'язано як і з більш пізнім, ніж передбачалось, початком вивчення інформатики в школі (з дев'ятого класу замість сьомого), так і з тим, що діючі навчальні програми не містять низку положень, передбачених стандартом. Стандарт, розроблений ще в 2003 році, не може повною мірою відповідати сучасному стану розвитку інформатики як науки. Перші кроки реалізації стандартів і програм показують недостатню чіткість у визначенні змісту навчання старшої школи, особливо зважаючи на її профільний характер. Стандарт не виділяє фундаментальні основи інформатики, особливо у старшій школі, не враховує особливості вивчення інформатики протягом більш тривалого періоду й іншого рівня під-

готовки та рівня розвитку сучасних учнів старших класів.

Програми профільного навчання фактично ідентичні. Програма рівня стандарту практично нічим не відрізняється від академічного рівня, а програми курсів за вибором, які пропонуються для додаткового навчання в більшості випадків є просто програмами одного із розділів основної програми (наприклад програма курсу за вибором «Основи візуального програмування»).

Вважаю за потрібне вже зараз розпочати роботу над новою версією Державного стандарту з інформатики, виділивши в ньому окремо наукову і технологічні складові, та врахувавши особливості профільного навчання у старшій школі. Також слід узагальнити пропозиції з внесення змін в існуючі програми з інформатики з метою усунення перенасичення в основній школі та зорієнтувати їх на визначення основ різних інформаційних технологій, а не на застосування окремих версій прикладного програмного забезпечення.

★ ★ ★

У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ВСІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМИ КОМП'ЮТЕРНИМИ КОМПЛЕКСАМИ

Дмитренко Іван Іванович — методист Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Висловлюю вдячність організаторам круглого столу за запрошення до участі та надану можливість виступити. Тема актуальна.

Обговорюючи сучасний стан, проблеми і перспективи інформатики у школах України, пропоную звернути увагу на позицію науковців з цього питання.

Зокрема, член-кореспондент АПН України В.Ю. Биков зауважує «Комп'ютеризація освіти є базисною, обов'язковою складовою процесу інформатизації освіти і суспільства в цілому. Ось чому, здійснюючи процес інформатизації освіти, проблемам комп'ютеризації об'єктів, що входять до складу системи освіти, повинна приділятися першочергова увага з боку всіх працівників освіти, усього суспільства, а сам цей процес має бути керованим державними і місцевими владними структурами».

Доктор філософських наук С.Ф. Клепко відзначає: «Розвиток суспільства визначається «інтелектуальним капіталом» — «сумою того, що ви знаєте». Конфуцій зауважив, що суспільство можна змусити до послуху, але не можна змусити до знань. Здається, цим принципом і визначається важкість розбудови суспільства знань як Нової Атлантиди Френсіса Бекона. Для цього важливо управляти

знаннями і мати стратегію знань — порядок розгортання, збереження й трансформації знання у суспільстві. Про поліпшення освіти мають дбати на регіональному рівні».

Названі положення реалізуються у закладах освіти Полтавської області.

1. За постійної уваги Головного управління освіти і науки питанню комп'ютеризації у загальноосвітні навчальні заклади області поставлено 7873 сучасних персональних комп'ютерів. Середня кількість учнів 7–11-их класів на 1 ПК становить 8 (у тому числі, у міських школах — 10 учнів 7–11-их класів на 1 ПК, у сільських — 5 учнів 7–11-их класів). Усього обладнано 708 навчальних комп'ютерних комплексів з локальної мережею. Усі загальноосвітні навчальні заклади освіти забезпечені навчальними комп'ютерними комплексами.

2. Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. М.В. Остроградського веде організаційно-навчальну роботу з педагогічними працівниками щодо використання інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі.

Зокрема, за програмою Intel «Навчання для майбутнього» підготовлено понад 9 тис. педагогічних працівників області. Першим завершив підготовку всіх учителів загальноосвітніх навчальних закладів району відділи освіти Решетилівської та Кременчуцької райдержадміністрацій.

Проблема ефективного використання сучасних засобів навчання активно обговорюється і вирішується в ході засідань учасників проекту «Рівний доступ до якісної освіти». На базі закладів, що увійшли до цього проекту і мали досягнення, напрацювання з окремих питань у форматі інструктивно-методичних нарад, семінарів-практикумів, тренінгів було розглянуто: «Осо-

бливості створення локальної комп'ютерної мережі закладу», «Використання комп'ютерної техніки в управлінській діяльності закладом освіти», «Створення Веб-сайту школи та особливості його супроводу» та інші. Як результат у закладах освіти обладнані шкільні локальні мережі та створені Веб-сайти.

3. На базі Кременчуцького педагогічного училища ім. А.С. Макаренка працює консультативно-методичний центр Полтавського ОШПО ім. М.В. Остроградського з питань використання інформаційно-комунікаційних технологій у початковій школі.

Проблемним залишається питання підключення всіх закладів освіти області до мережі Інтернет.

НАСТАВ ЧАС ПЕРЕГЛЯДУ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ

Науменко Григорій Григорович — завідувач наукової лабораторії Київського університету імені Б. Грінченка.

Шановні колеги, вітаючи вас, перш за все висловлюю подяку організаторам за надану нам можливість спілкування, коли можемо поговорити про наші здобутки, проблеми і перспективи.

Найголовнішим здобутком 25 років, що минули від часу запровадження у школах нового навчального курсу «Основи інформатики та обчислювальної техніки», є нова інформаційна культура суспільства. Нині вже стало нормою, що випускник школи добре знає комп'ютер і основні програмні засоби, уміє користуватися Інтернетом і багато чого іншого.

Та все ж, слухаючи сьогодні ваші виступи, мене не покидало відчуття, що пройшло 25 років, а проблеми залишаються все ті ж: зміст курсу, підготовка вчителів, розробка і розповсюдження електронних програмних засобів навчального призначення тощо. То, можливо, причини виникнення і збереження цих проблем лежать у дещо іншій площині? На мій погляд, головна причина полягає в тому, що всі міністри освіти незалежної України відзначали важливість інформатизації освіти, запровадження інформаційно-комунікаційних технологій, але в Міністерстві як не було, так і немає структури, що займалася б цими важливими питаннями. Сьогодні в залі є Сергій Колесніков, один із кращих учителів України, так він свого часу працював у першому (й останньому) відділі Міністерства народної освіти, що предметно вирішував проблеми запровадження нового курсу і всього комплексу питань, що з ним пов'язані.

Академія педагогічних наук України взяла на себе вирішення низки наукових питань, пов'язаних з інформатизацією освіти. Однак, крім наукових, є ще суто управлінські, організаційні задачі, якими має займатися Міністерство освіти і науки України. Тому, вважаю, нам слід звернутися до міністерства з настійливою вимогою стосовно необхідності введення до його структури підрозділу, що відповідав би за інформатизацію освіти у найширшому розумінні цього процесу.

Друге питання – зміст курсу «Основи інформатики». У 1993 році М.І. Жалдак, Н.В. Морзе і Г.Г. Науменко запропонували (тоді як експериментальний варіант) нову програму курсу, зміст якої був орієнтований на підготовку грамотного користувача. Час показав правильність обраного підходу. Але зрозуміло, що сьогодні настав час перегляду змісту на нових засадах. Сьогодні тут лунали пропозиції щодо запровадження двох різних курсів з інформатики. Моя думка: має бути не два, а шість-вісім різних курсів як за змістом, так і завданнями. Один з них – загальноосвітній, призначений для всіх учнів – у 7–9-их класах, інші – профільні, орієнтовані на окремі категорії учнів – у старшій школі. Розробка таких курсів – справа нагальна і невідкладна, адже сьогодні мало запропонувати лише програму курсу. Потрібні навчальні і методичні посібники, комп'ютерно-орієнтовані навчальні засоби, перегляд змісту підготовки вчителів у педагогічних ВНЗ тощо. І це, у першу чергу, завдання, які має вирішувати Міністерство освіти і науки.

Третє питання – підручники. На моє переконання, слід відмовитися від державного замовлення на підручники і навчальні посібники для школи. Свого часу Президент України в одному з указів передбачав норму про поступовий перехід на платні підручники, і Кабінет Міністрів України з цього питання прийняв відповідну постанову. Однак потім «дали задній хід» і зберегли діючу систему, яка викликає багато нарікань з боку практичних працівників. Вважаю, що Міністерство, відповідно до своїх повноважень, має затверджувати зміст шкільного курсу, а підручник до цього курсу – то справа науковців і педагогів-практиків. І шкільний учитель повинен мати реальну можливість вибору підручника і супутніх методичних матеріалів і програмних засобів навчального призначення. Держава ж може надавати адресну соціальну допомогу на придбання підручників певним категоріям населення.

